

29.1.2016

YM253/04/2015

Valtiovarainministeriö

Viite
Hänvisning Lausuntopyyntö aluehallintovirastojen HAVI-selvityshankkeen väliraportista

Asia
Ärende Ympäristöministeriön lausunto HAVI-selvityshankkeen väliraportista

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoa HAVI-selvityshankkeen väliraportista 29.1.2016 mennessä. HAVI-selvityshanke asetettiin 15.9.2015 ja se antoi väliraporttinsa 1.12.2015. Suhteellisen lyhyessä ajassa on käyty läpi aluehallintovirastojen säädösperstuaa peilaten niitä hallitusohjelman toimeenpanonäkökulmaan. Laajan selvitystyön pohjalta on annettu lukuisa määrä käytännön ehdotuksia siitä kuinka aluehallintovirastojen toimintaa haluttaisiin kehittää asiakaslähtöisempään, tuottavampaan ja tuloksellisempaan suuntaan.

Ympäristöministeriön lausunnossa keskitytään kommentoimaan "Luvun 3.7 Ympäristöluvat" sisältämiä ehdotuksia. Muihin lukuihin sisältyviä muiden aluehallintovirastoja ohjaavien ministeriöiden hallinnonaloja koskevia ehdotuksia ei tässä yhteydessä ole käsitelty. Ympäristöministeriön hallinnonalaan kohdistuvia ehdotuksia on yhteensä yhdeksän kappaletta ja niissä esitetyt muutostarpeet kohdistuvat ympäristönsuojelulakiin, vesilakiin sekä YVA-lainsäädäntöön.

Alla on esitetty HAVI-selvitysryhmän muutosesitykset sekä niiden alla ympäristöministeriön kommentit:

1)

Vastuuministeriö: YM

Normi: Ympäristön suojelulaki 527/2014 ja -asetus (713/2014), IED (suuret laitokset)

Aihe: Navettaluvat

Pääasiallinen ehdotus: Luparajojen arviointia jatkettava

Muutos: ei ole esitetty

Perustelu: Tänä vuonna poistettiin 3300 navettaa luvan piiristä ja nyt on työryhmä miettimässä, mihin rajat pitäisi vetää. Luvan sijasta on tehtävä normi ja sen tekeminen on myös työryhmässä. IE-laitokset on luvitettava EU-säädösten perusteella.

YM:n kommentit: Yleiskommenttina voidaan todeta, että ympäristöministeriössä on parhaillaan menossa ympäristönsuojelulain uudistus. Kolmannen vaiheen uudistamisen tavoitteena on edelleen sujuvoittaa lupakäytäntöjä muun muassa karsimalla päällekkäisyyksiä ja ottamalla käyttöön yksinkertaisempia menettelyjä. Uudistushankkeessa on kolme pääkokonaisuutta 1) ympäristölupamenettelyprosessin sujuvoittaminen, 2) eläinsuojien ympäristölupamenettelyn keventäminen ja 3) laitosten luvanvaraisuuskynnyksen nostaminen. Ympäristönsuojelulain uudistamishankkeen kolmannen vaiheen ehdotukset lähtivät 26.1.2016 lausuntokierrokselle. HAVI-selvityshankkeen väliraportin sisältämät ehdotukset on toimitettu ympäristönsuojelulain uudistamista valmistelevalle työryhmälle tiedoksi.

Eläinsuojien osalta voidaan tarkentaa, että lupamenettelyjen kehittämistä selvittänyt projektiryhmä esitti tammikuussa valmistuneessa mietinnössään harkittavaksi, että eläinsuojien ympäristönsuojeluvaatimuksista säädettäisiin toimialakohtaisessa asetuksessa ja ympäristölupamenettelyn korvaamista kevyemmällä ilmoitusmenettelyllä (pl. IE-laitokset ja YSL 27 §:n 2 momentin ja 28 §:n perusteella luvanvaraiset toiminnot). Projektiryhmän esitys edellyttäisi lisäselvityksiä sekä jatko-työtä ja parhaillaan käynnissä olevalla lausuntokierroksella pyydetään palautetta siitä tulisiko eläinsuojien lupamenettelyjen sujuvoittamista jatkaa ehdotuksen pohjalta.

2)

Vastuuministeriö: YM

Normi: Ympäristönsuojelulaki

Aihe: Ympäristöluvan tarve

Pääasiallinen ehdotus: Kaikista laitoksista ei aiheudu päästöjä/riskejä, silti lupa vaaditaan. Ympäristölupakäytännön keventäminen. Luvituksesta normitukseen: ilmoitusmenettely ja sen hyväksyminen (hyväksyminen myös sähköisesti).

Muutos: Tarkempi harkinta laitoksista, jotka luvan tarvitsevat.

YM:ssä on parhaillaan työryhmä, jonka määräaika on vuoden loppuun, jonka tehtävänä on miettiä, minkä toimintojen luvanvaraisuudesta voidaan luopua. Lupakäytäntöjen sujuvoittamista miettii toinen työryhmä. Ilmoitusmenettely ei välttämättä ole paljon sujuvampi. lisäksi siinä tulee ongelmaksi, ettei haitankärsijöitä kuulla. Lupa myös antaa suojan toiminnanharjoittajalle.

YM:n kommentit: Kohdassa 1) viitatussa ympäristönsuojelulain uudistamishankkeessa on tehty ehdotuksia, siitä minkä toimintojen luvanvaraisuudesta voidaan luopua. Uudistamishankkeen ehdotukset ovat paraikaa lausunnolla myös aluehallinnossa. Uudistamishankkeessa on ehdotettu toimia myös lupakäytäntöjen sujuvoittamiseksi. Ilmoitusmenettely on osa näitä ehdotuksia.

3)

Vastuuministeriö: YM

Normi: Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 30 §

Aihe: Direktiivilaitoksen luvitus vai rekisteröinti

Pääasiallinen ehdotus: Direktiivilaitoksen osaksi tuleva pieni, 1-50 MW, yksikkö tulisi voida hoitaa aina rekisteröintimenettelyllä

Muutos: ei ole esitetty

Perustelu: Pienen kattilan luvitus saattaa kestää esim. 12 kk kun rekisteröinti hoituu 3 kk:ssa.

YM:n kommentit: Direktiivilaitos on aina luvanvarainen ja pieni kattila osana laajempaa kokonaisuutta katsotaan luvanvaraisuuden piiriin. Luvanvaraisuudelle löytyy peruste myös teollisuuspäästödirektiivistä.

4)

Vastuuministeriö: ~~YM~~ OM

Normi: Vesilaki (587/2011)

Aihe: Vesilain mukaiset luvat

Pääasiallinen ehdotus: Vesilain mukaista lupaa ei tulisi vaatia vesistön tai sen käytön kannalta vähäisiltä hankkeilta ja käyttöoikeuskysymys tulisi ratkaista jollain kevyemmällä menettelyllä.

Muutos: Tarkempi harkinta rakennelmista, jotka luvan tarvitsevat

Pienten lupien käsittely (esim. alitukset) kestää yleensä 3-6 kk. Vesilaki ei vaadi lupaa vähäisiltä hankkeilta. Osa esim. laitureista tulee lupakäsittelyyn, koska siitä on kiista naapureiden välillä eli se aiheuttaa haittaa naapurille, tai sitten tarvitaan käyttöoikeus. Tässäkin lupa antaa suojan rakenteen omistajalle, pitää rakenne siinä. Suuntaporaamalla tehtävien vesistön alitusten (kaapelit ym.) luvanvaraisuudesta ollaan vesilakia uudistavassa työryhmässä luopumassa. Käyttöoikeus tarkoittaa puuttumista yksityiseen omistusoikeuteen, joten se on tarkkaan mietittävä. Em. työryhmä käsittelee sitäkin.

YM:n kommentit: Vesilain osalta vastuuministeriö oikeusministeriö. Ympäristöministeriö kuitenkin toteaa, että Ehdotusta käsitellään OM:n asettamassa vesilain käyttöoikeussääntelyä uudistavassa työryhmässä. Ehdotus hallituksen esitykseksi valmistuu helmikuun alussa 2016.

5)

Vastuuministeriö: YM-OM

Normi: Vesilaki 11:6 §

Aihe: Vesilain mukaiset luvat

Pääasiallinen esitys: Turhia lausuntoja ei tulisi kunnilta pyytää. Lausunto tulisi pyytää vain tarvittaessa.

Muutos: ei ole esitetty

YM:n kommentit: Vesilain osalta vastuuministeriö oikeusministeriö. Ympäristöministeriö kuitenkin toteaa, että Ehdotusta käsitellään OM:n asettamassa vesilain käyttöoikeussääntelyä uudistavassa työryhmässä. Ehdotus hallituksen esitykseksi valmistuu helmikuun alussa 2016.

6)

Vastuuministeriö: YM

Normi: Ympäristönsuojelulain 43 § ja 191 §

Aihe: Asianosaisten määritelmä

Pääasiallinen ehdotus: Ehdotetaan muutettavaksi asianosaisten määritelmää.

Muutos: ei ole esitetty

Perustelu: Ympäristölupaprosessissa asianosaisten laava määritelmä sekä asianosaisten laajat kuulemis- ja valitusoikeudet mahdollistavat luvan kohteena olevien investointihankkeen kohtuuttoman viivästymisen. Asianosaisuutta olisi hyvä tarkentaa. Vaikutus-mahdollisuuksia rajaa sitovat perusoikeudet ja kansainväliset sopimukset. Ympäristönsuojeluasioissa valmistellaan valituslupamenettelyä KHO:n, mikä vähentää yhden portaan.

YM:n kommentit: Ympäristönsuojelulain uudistamishankkeen kolmannen vaiheen ehdotuksissa esitetään, että ympäristöministeriö selvittäisi ympäristönsuojelulain asianosaiskäsittelyn soveltamista hallinto- ja oikeuskäytännössä. Samalla olisi tarkoitus arvioida säännöksen toimivuutta.

7)

Vastuuministeriö: YM

Normi: ei ole esitetty taulukossa

Aihe: Kunnilta pyydettävät lausunnot

Pääasiallinen ehdotus: Kunnilta pyydetään nykyisin jopa neljän eri viranomaisen (kunnanhallitus, ympäristönsuojelu, terveydensuojelu, kaavoitus) lausunto.

Tulee selvittää, ovatko kaikki tarpeen ja esimerkiksi tarvitaanko kunnanhallituksen lausuntoa kaikissa hankkeissa.

Perustelut: ei ole esitetty

YM:n kommentit: Katso 1) kohdan yleiskommentti.

8)

Vastuuministeriö: YM

Normi: ei ole määritelty

Aihe: YVAN ja luvituksen yhdistäminen

Pääasiallinen ehdotus: Ainakin hankkeissa, joissa tosiasiallisesti on vain yksi aito toteuttamisvaihto, YVAN tarpeellisuuden ja mahdollisuudet yhdistää YVA ja lupakäsittely on selvítettävä.

Perustelut: ei ole esitetty

YM:n kommentit: YM asetti maaliskuussa 2015 työryhmän valmistelemaan YVA-lainsäädännön muutoksia. Työryhmässä selvitetään mm. YVAN ja hankekaavan integrointia hallitusohjelman tavoitteiden mukaisesti. Samoin tavoitteena on parantaa YVAN tulosten hyödyntämistä lupaprosesseissa. YVA-lainsäädäntöä uudistavan työryhmän määräaika on 30.9.2016.

9)

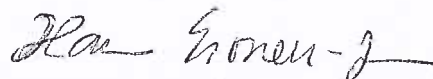
Vastuuministeriö: YM**Normi:** Ympäristönsuojelulaki**Aihe:** Lupamenettelyiden yhtenäistäminen**Pääasiallinen muutosehdotus:** YSL:n uudistuksen yhteydessä on pyrittävä muuttamaan samalla myös vesilain menettelyjä.**Muutos:** ei ole esitetty**Perustelut:** Muuten aluehallintovi-rastoissa on noudatettava useita samankaltaisia, mutta kuitenkin toisistaan poikkeavia, menettelyjä ja järjestelmiä, joiden ylläpito vaatii työtä ja lisää virhemahdollisuuksia. Asiallisia perusteita erilaisiin tai erinimisiin menettelyihin ei yleensä ole (vrt. vastine/selitys, valitusten käsittely, sähköinen käsittely).**YM:n kommentit:** Ympäristöllisten menettelyjen yhden luukun palvelujen toteuttamista koskeva selvitys on valmisteilla ympäristöministeriössä. Selvitys valmistuu 31.5.2016, ehdotettu toimenpide kuuluu selvityksen piiriin.

Yhteenvetona voidaan todeta, että HAVI-selvitysryhmä on nostanut esille lupamenettelyjen sujuvoittamiseen liittyviä asioita, jotka ovat hyvin ajankohtaisia. Parhaillaan on vireillä lainsäädäntö- ja selvityshankkeita, joiden yhteydessä HAVI-hankkeen ehdotuksia voidaan yksityiskohtaisemmin käsitellä ja asemoida ehdotukset alan yleisempään sujuvoittamiskehitykseen.

Kansliapäällikkö

 Hannele Pokka

Ylitarkastaja

 Hanna Eronen-Jarva